

Förebyggande hembesök

Rapport från uppsökande verksamhet till 80-åringar år 2016.

Lena Svensson, stöd och omsorg, 2017-02-15



Östra Göinge
kommun

Innehållsförteckning

Förebyggande hembesök	1
Hembesök hos 80-åringar 2016	3
Bakgrund	3
Målgruppen	3
Personer	4
Boende	4
Vardagsbestyr	4
Personligt	5
Kommunikationsmedel	5
Hälsa	5
Socialt	6
Ny teknik	7
Nöjdhet	7
Boende	8
80-årigarnas egna tankar om sitt framtida eventuella behov av boende:	8
Framtida utveckling av de förebyggande hembesöken	8
Sammanfattning	9

Hembesök hos 80-åringar 2016

Bakgrund

Sedan 2003 erbjuder kommunen förebyggande hembesök till äldre. Vid starten beslutade socialnämnden att verksamheten skulle vända sig till de som under året fyllde 75 år. Under några år ersattes hembesöken av gruppträffar i de olika orterna. Efter en utvärdering ändrades målgruppen till 80-åringar år 2010, och all legitimerad personal samt biståndshandläggare, äldrepedagog och vissa undersköterskor deltog i verksamheten med äldrepedagogen som samordnande. 2013-14 uppgav många av personalen att man hade svårt att hinna med hembesöken. Sedan 2015 har därför hembesöken utförts av äldrepedagogen och undersköterskan i aktivering.

Målgruppen

År 2016 var det 100 stycken 80-åringar som fick ett erbjudande om hembesök av antingen en undersköterska eller äldrepedagog. Vid besöket lämnas information i olika frågor, och det görs en intervju. Resultatet av intervjuerna har sammanställts.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt antal 80-åringar	81	97	88	86	90	118

De 80-åringar som har regelbundna insatser från hemsjukvård eller hemtjänst har redan en etablerad kontakt med kommunens personal, och får därför inte erbjudandet om hembesök. 2016 utgjorde dessa 15 % av det totala antalet 80-åringar.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bortfall pga insatser, i %	7	11	10	13	11	15

Av de 100 80-åringar som fick erbjudande om hembesök 2016 var det 81 personer som tackade ja, och dessa fick ett besök. Det motsvarar 81 %.

De som inte vill ha besök erbjuds att få hem informationen.

Ingen av de som erbjudits hembesök avsade sig kontakt eller information.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Erbjudits besök	75	69	76	74	81	100
Utförda besök	40	51	51	58	64	81
Utförda besök i %	53	74	67	78	79	81
Skickad info	14	6	6	13	17	29
Vill ej ha kontakt, i %	12	10	8	3	0	0

Personer

Av de intervjuade 2016 är 46 % kvinnor och 54 % män.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kvinnor	65	47	53	52	45	46
Män	35	53	47	48	55	54

Boende

22 % bor ensamma, och 54 % sammanbor med en annan vuxen.

75 % bor i villa/hus, 22 % i lägenhet, 3% på gård. Endast 3 % bor där det finns hiss.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sammanboende	58	53	71	61	56	54
Singel	42	47	29	39	44	22
Villa	64	68	65	57	73	75
Lägenhet	31	32	35	43	25	22
Gård	5				2	3
Markplan	32	34	44	44	34	38
Halvtrappa	26	36	17	34	52	58
1 tr	26	24	29	11	8	2
2 tr	13	6	6	11	4	2
3 tr	3	0	2	0	2	0
4 tr	0	0	2	0	0	0
Hiss	5	6	4	8	3	3

Vardagsbestyr

Vid intervjun ställs frågor om hur personen klarar vardagsbestyren.

91 % av dem handlar och lagar mat själva, övriga får liksom föregående år hjälp av någon inom familjen. När det gäller tvätt och städning är det 88 resp 80 % som sköter det själv, resten har hjälp av familjen eller köper av företag.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Handla	88	84	86	88	91	91
Hjälp från	Familj	Familj	Familj	Familj	Familj	Familj
Matlagning	83	78	86	80	98	93
Hjälp från	Frun/Ute	Frun/ Ute	Frun/ Ute	Frun/ Ute	Frun/ Ute	Frun/ Ute
Tvätt	78	78	78	81	95	88
Hjälp från	Familj	Familj	Familj	Familj	Familj	Familj/Köp
Städ	72	78	86	72	89	80
Hjälp från	familj/köp	Familj/Köp	Familj/Köp	Familj/Köp	Familj/Köp	Familj/Köp
Antal köp av firma	5	3	1	4	3	11

Personligt

De allra flesta av de intervjuade behöver ingen hjälp att stiga upp, klä på sig samt sköta toalettbesök, utan klarar detta själva. Nästan samtliga sköter dusch/bad själv.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
I o ur sängen	98	96	100	100	98	99
Klä på o av	100	98	100	100	100	99
Toa	97	100	100	100	100	99
Bad/dusch	95	98	90	98	100	99

Personalen frågar om kontakt önskas med biståndshandläggare, sjukgymnast, arbetsterapeut eller anhörigstöd om personen bedöms vara i behov av hjälp med vardags- eller personliga bestyr.

Kommunikationsmedel

70 % av de intervjuade kör egen bil. Därutöver uppger några av de intervjuade att maka/e eller nära anhörig kör bilen.

3 % har färdtjänst, 21 % åker buss.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kör bil	68	61	71	70	77	70
Åker buss	15	20	10	11	30	21
Har färdtjänst	12	10	10	9	3	3

Hälsa

28 % upplever att de har en mycket god hälsa, 66 % uppger att den är ganska god.

6 % säger att hälsan är ganska dålig, ingen tycker att den är mycket dålig.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mår mkt bra	23	22	29	23	34	28
Mår ganska bra	69	76	67	75	55	66
Mår ganska dåligt	8	0	4	0	9	6
Mår mkt dåligt	0	0	0	2	2	0

De som inte upplever sin hälsa som god har besvär av yrsel, låg aptit eller känner av ensamhet.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Låg aptit	0	4	4	0	4	4
Yrsel	12	6	8	19	4	15
Ensamhet	10	0	0	6	4	11

På frågan om man fallit eller ramlat under de senaste 6 månaderna svarar 83 % nej. De som har ramlat har gjort det inomhus eller i trädgården. Man har tappat balansen eller snubblat, och vid behov tagit sig till vårdcentralen eller direkt till sjukhuset.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Har fallit	22	18	16	9	31	17
Antal inne i huset	6	4	5	3	10	9
Ute	3	4	3	2	11	4

77 % utövar regelbundet någon lättare form av motion, till exempel korta promenader eller hushållsarbete, 17 % säger att de gör det ibland.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Motionerar ofta	80	75	67	70	68	77
Motionerar ibland	15	20	24	30	31	17
Motionerar aldrig	5	5	8	0	0	6

Glömska oroar sig 4 % för ofta och 13 % är oroliga ibland, medan 83 % tycker att de har ett bra minne och inte oroar sig för det. 5 % har kontakt med sin vårdcentral gällande minnesproblematik.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ofta orolig för glömska	3	10	0	4	0	4
Ibland orolig f glömska	28	22	18	35	6	13
Aldrig orolig f glömska	69	68	78	61	94	83
Har kontakt minnesmott	6	4	6	12	6	5

Socialt

54 % har någon som hälsar på varje vecka. 9 % får besök dagligen, medan ca 29 % får besök ca 1 gång per månad. Ca 8 % säger att de nästan aldrig får besök.

Det är främst barnen, annan släkt, grannar och vänner som kommer på besök.

41 % hälsar på hos någon annan varje vecka. 1 % går dagligen på besök, och ca 40 % går varje månad. 18 % säger att de nästan aldrig hälsar på någon annan.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Får besök dagligen	5	31	22	20	11	9
Får besök var vecka	50	61	51	57	43	54
Får besök var månad	30	6	18	19	34	29
Får nästan aldrig besök	15	2	9	4	12	8
Gör besök dagligen	5	22	10	9	5	1
Gör besök var vecka	50	49	46	41	35	41
Gör besök var månad	30	20	29	33	44	40
Gör nästan aldrig besök	15	9	14	17	16	18

Föreningsengagemanget är stort, 68 % deltar i någon förening.
Hela 56 % av de intervjuade deltar i någon gruppaktivitet.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Deltar i förening	52	71	67	70	67	68
Deltar i gruppaktivitet	48	53	43	46	58	56



Ny teknik

Användande av mobiltelefon och internet ökar stadigt, hela 88 % har mobiltelefon, och 37 % använder internet. Oftast för att hålla kontakt med släkten via mail eller skype, men det finns även de som använder läsplatta eller smartphone dagligen.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
använder mobiltelefon	70	69	71	74	83	88
använder internet	10	24	20	26	41	37

Nöjdhet

På frågan om man är nöjd med sin tillvaro som den gestaltar sig, svarar 64 % att de är mycket nöjda, 34% säger att de är ganska nöjda. En person är ganska missnöjd med tillvaron och en person är mycket missnöjd.

Efter besöket kan personen fylla i en enkät om hur man upplevde besöket, och personalen gör detsamma. Årets 80-åringar var nöjda med besöken, och ville inte förändra något, utom att flera önskade fler besök, gärna årligen.

Boende

De allra flesta har inte funderat så mycket över eventuellt framtida behov av förändrat boende.

Inför 2014 års enkät lade vi till frågor om bostadstillägg, för att få en bild av vilka kunskaper 80-åringarna har om hur det går till att ansöka om bostadstillägg och i vilken omfattning man redan har detta. 59 % säger att man inte vet hur det går till att söka bostadstillägg. Vi informerar om hur detta går till.

Vi informerar även om vikten av att ställa sig i bostadskö för eventuellt framtida behov.

80-årigarnas egna tankar om sitt framtida eventuella behov av boende:

- Att bo kvar så länge det går
- Bo kvar så länge det fungerar. Beror på vilka tillfällen som erbjuds om annat boende.
- Bo kvar så länge man klarar sig själv. Huset är lättskött, i ett plan.
- Bo kvar så länge som möjligt. Sen blir det väl lägenhet.
- Bor bra i 2:a med altan. Sålde huset för 7 år sen
- Bor bra i anpassad marklgh. Ev mindre marklägenhet med billigare hyra
- Bor bra i marklägenhet sen 5 år, flyttade från hus
- Bor bra idag, inga trappor och nära service
- Det blir väl hemmet, när jag behöver mer mänsklig kontakt.
- Inga tankar. Vill dö på gården.
- Marklägenhet, centralt
- Står i kö för marklägenhet
- Vill absolut bo kvar i mitt hus! Har anpassat så jag inte behöver gå ner i källaren eller upp på andra våningen.
- Vill bo kvar så länge det går, men har egentligen varken ork eller råd
- Vill gärna bo kvar i huset, men frun vill gärna flytta till lägenhet

Framtida utveckling av de förebyggande hembesöken

Inför 2016 års hembesök gjorde vi några mindre justeringar i enkäten för att fokusera på de mest relevanta frågorna, samt för att kunna göra jämförelser med den grupp äldre som har insatser från hemtjänsten utöver larm och matdistribution.

Vi hoppas kunna få en bild av vilka faktorer som är viktigast för att de äldre i vår kommun ska kunna leva ett självständigt liv med god livskvalitet, utan behov av hemtjänstinsatser, så länge som möjligt.

Forskning har visat att återkommande hembesök och seniorträffar i grupp har god effekt. Vi kommer att fortsätta erbjuda cirklar i ”passion för livet” under 2017.

Kost, motion, säkerhet och sociala nätverk är de teman som kommer att behandlas vid träffarna.

Under året påbörjas också det gemensamma arbetssättet som utarbetats i utvecklingsprojektet med Högskolan i Kristianstads forskningsplattform. Projektet har tagit fram en gemensam modell för de förebyggande hembesöken. Det kommer så småningom att utvecklas verktyg för överföring av information mellan kommun och primärvård. Kommunerna deltar med sin personals tid, högskolan med projektledning och forskarstöd.

Sammanfattning

- 80-åringarna i Östra Göinge kommun 2016 bor i villa, 75%, lite drygt hälften sammanbor med en annan vuxen.
- Man klarar sig själv, och kör fortfarande bil.
- Hela 30 % åker buss, bara 3 % har färdtjänst.
- Man tycker att man mår bra, man har ett aktivt socialt liv och är fysiskt aktiv.
- Man har mobiltelefon och använder internet till viss del.
- Man är på det hela taget nöjd med sin tillvaro.
- Man uppskattar hembesöken och tycker att man får bra information om kommunens verksamhet.
- Personalen förmedlar kontakt med kollegor främst gällande hjälpmedel.
- Verksamheten deltar i utvecklingsprojektet med forskningsplattformen vid högskolan i Kristianstad tillsammans med övriga Skåne Nordost-kommuner.